

Lovs Udstedelse bleve ansatte i Præstekald, skulde finde sig i saadanne Forandringer, som senere maatte blive bestemte ved en endelig Reform. Dette Forslag her angaar 3 Punkter, som allesammen gaa ud paa at fjerne Hindringerne for Reformens Iverksettelse i det Hele, naar det gunstige Dieblit kommer, og tillige at raade Bod paa en Ulempe, som har været gjort til Gjenstand for megen Beklagelse, navnlig ved Behandlingen af de sidste Mars Finantslove, og dette søges navnlig naaet ved Indholdet af § 2. Vi have nu set, hvorledes Kirke- og Undervisningsministeren har anset sig for berettiget til at fratage Lønningsdele fra forskellige høitlønnede Præstekald, og at han har henlagt, hvad der saaledes besparedes, til en Fond, som bærer Navn af „Stiftsmidlerne.“ Det har jo givet Anledning til stor Strid her i Thinget, hvorvidt han var berettiget hertil, men endnu mere har man med Hensyn til Anvendelsen af de saaledes indvundne Midler fra en Side gjort gjældende, at Ministeren ikke var raadig over dem, og at man navnlig paa Grund af, at man fra vedkommende Side nærrede Mistillid til den nuværende Minister, maatte ønske snarest mulig at betage al Udfigt dertil, og at man derfor vilde have disse Stiftsmidler optagne paa Finantsloven, for at der fra Rigsdagens Side kunde øves Kontrol i saa Henseende. — Hvad den første Paragraf angaar, da gaar den ikke ud paa Andet end det, som er anfalet af et tidligere Udvalgs Flertal her i Thinget, nemlig at forhindre Reformationen fra at trække alt for længe ud, ved at tage en Bestemmelse som den, der findes. Hvad § 3 angaar, om Præstegaardsjordernes Frastillelse fra Kaldene, da er det jo ogsaa Noget, som vi navnlig i den senere Tid have set afgjort ad administrativt Veie. Der har ikke været ført den Art Klager over dette Stridt fra Ministeriets Side som over det andet, der berører Stiftsmidlerne, men jeg har tænkt mig, at naar man overhoved vilde røre ved alle disse Forhold, var det det Rigtigste, at man ogsaa søgte en Bestemmelse til, hvorefter Ministeren heller ikke kunde raade over de derved indkomne Midler, med mindre han havde Hjemmel derfor i en Lov. — Nu ville maasse Nogle spørge, hvorfor jeg er kommen frem med dette Lovforslag, og netop nu? Dertil vil jeg svare, at i og for sig er jo for det Første den samme Grund tilstede som tidligere, nemlig, at der ikke er nær Udfigt til, at Reformlove i det Hele kunne blive fremmede. Der foreligger jo ikke noget Lovforslag for Rigsdagen i saa Henseende, og naar jeg ser den Stilling, der i dette Thing indtages ligeoverfor den nuværende Kultusminister, kan jeg heller ikke tænke mig, at det skulde blive muligt ved hans Hjælp at gennemføre et saadant Lovforslag; men at det er ønskeligt, at Reformationen forberedes, derom ere dog vistnok de Fleste enige, navnlig alle de, som have stemt for de fuldstænd-

dige Lovforslag, der have foreligget, og tillige endnu mere de, der have stemt for de partielle Lovforslag, der have foreligget her forskjellige Gange. Desuden er der endnu en anden politisk Grund, som bevæger mig til netop nu, at stille dette Forslag. Der er jo i den senere Tid passeret Noget her, som jeg ikke behøver nærmere at omtale, men som fra mange Sider opfattes som Bevis for, at man fra forskellige Sider har en Lyst til at kunne faae foretaget Noget, der berører vort Samsundskiv i forskellige Retninger, og som kunde være til nogen reel Gavn. Magtspørgsmaalet har nu i saa mange Aar været saa at sige det ene Raadende og det, der har svævet over de Forhandlinger, der ere førte i dette Thing, og Resultatet deraf er jo umiddelbart blevet Intet, men middelbart har det dog gjort sin Nytte, nemlig den 8de November. Nu har jeg derfor troet, at naar der var en saadan Beredvillighed fra forskellige Sider til at arbejde sammen, som da blev konstateret, og som der senere s. Ex. i Pressen er fremkommet mange Ytringer om, kunde en Mand som jeg, der staar udenfor de egentlig Stridendes Kred, udenfor dem, der have været særlig personlig interesserede i de Stridigheder, der have været førte, give en Haandsrækning; maatte den ikke bliver paaskjønnet, men det er jeg saa vant til, saa det gjør ikke noget, thi min Villies Godhed tjender i det Mindste jeg selv, og den antager jeg heller ikke, at Nogen kan give sig til at bestride. Det er netop derfor, at jeg har tilladt mig at indbringe dette Lovforslag. Kunne vi faae § 2 vedtaget, saa er det ønskelig, at en af de Smaahindringer, der bleve gjort til noget meget stort som Hindring for Finantslovens Udkommen for indeværende Aar, svandt bort, og det kunde jo være, at Exemplet kunde blive fulgt med Hensyn til et andet foreliggende Stridsspørgsmaal, vedrørende den omhandlede Finantslov. Skulde det blive Ulsalbet, var det jo meget lettere at komme ind i regelmæssige Tilstande; nu leve vi her under en midlertidig Lov, som varer til Nytaar, og naar Nytaar kommer, skulle vi atter til at se, hvad der saa kan gøres (Vilje: Høst forinden). Ja, i ethvert Fald maa vi til den Tid være særdige med vore Overveielser og Bestræbelser i saa Henseende, og hvad mig angaar, synes det mig meget lidet ønskeligt at skulle forlænge denne midlertidige Finantslov. Jeg har ikke kunnet finde det rigtigt, at vi forlænge disse midlertidige Tilstande, idet jeg er overbevist om, at det er kun til Gavn for dem, som jeg og flere ønske kunde træde tilbage, ikke af Hensyn til deres Personer i og for sig, men af Hensyn til, at efter min Overbevisning deres Tilstedeværelse er en reel Hindring for, at Reformer kunne fremmes her i Landet. Derfor vi derimod vedligeholde vor Tilstands Midlertidighed, kan jeg ikke se Andet end, at disse Mænd ikke kunne anse sig for at have opfyldt det Formaal, de satte sig, og at de altsaa